

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kymenlaakson ympäristökasvatusstrategia 2012–2020

Kymenlaakson ympäristökasvatusstrategia 2012–2020

Visio:

Kymenlaaksolainen ympäristökasvatus on arvostettua käytännön toimintaa ja tiivistä yhteistyötä.

Ympäristökasvatus koskettaa kaikkia ikäluokkia ja toiminnan tavoitteisiin on sitouduttu alueen toimijoiden strategioissa, ohjelmissa ja toiminnassa

Mitä on ympäristökasvatus

Ympäristökasvatus (kestävän kehityksen kasvatus) on kaikille ja kaikenikäisille suunnattua kasvatuksellista toimintaa, jonka päämääränä on edistää yksilöiden ja yhteisöjen arvojen, tietojen, taitojen ja toimintatapojen muuttumista kestävän kehityksen mukaisiksi.

Ympäristökasvatusta voidaan toteuttaa monella osa-alueella. Se voi olla luonto-, kuluttaja-, kansainvälisyys-, rauhan-, kulttuuriperintö- tai tulevaisuuskasvatusta tai sitten laaja-alaista kestävän kehityksen kasvatusta

Ympäristökasvatusstrategiassa yhteiset tavoitteet

Kymenlaakson ympäristökasvatusstrategia on työkalu, joka ohjaa alueellista ympäristökasvatustyötä aina vuoteen 2020 asti. Strategiaa on valmisteltu yhteistyössä ympäristökasvatuksen asiantuntijoiden ja useiden sidosryhmien edustajien kanssa. Jokainen Kymenlaaksolainen toimija on lupautunut viemään strategian tavoitteet omiin toiminta-ohjelmiinsa. Näin strategia jalkautuu käytännön toiminnaksi.

Taustaa

Nykyisen hallitusohjelman tavoitteena on kehittää Suomi maailman ympäristötietoisimmaksi kansakunnaksi. Se edellyttää, ympäristökasvatuksen ja luontokoulujen aseman vahvistamista sekä ympäristöjärjestöjen toimintaedellytyksien parantamista. Ympäristökasvatus saa siis tässä tavoiteasettelussa merkittävän tehtävän. Kestävän kehitys edellyttää ihmisten ymmärryksen lisäämistä hyvinvoinnin, talouden ekotehokkuuden ja ympäristönsuojelun välisistä yhteyksistä ja lopulta heidän sitouttamistaan arkielämässä kestäväan elämäntapaan.

Valtakunnallinen aluehallintouudistus, joka toteutettiin vuoden 2010 alusta, velvoittaa jokaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskuksen parantamaan ympäristötietoisuutta alueellaan. Toisaalta Suomen ympäristökasvatuksen seura SYKSE ry lähestyi vuonna 2011 maakuntien liittoja toivoen alueellisten ympäristökasvatusstrategioiden laatimista. Tässä tilanteessa nähtiin, että yhteistyö Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ja Kymenlaakson liiton kesken myös ympäristökasvatuksen alueella on välttämätön: oli aika työstää Kymenlaakson ympäristökasvatusstrategia.

Strategiatyössä nähtiin alusta alkaen selkeästi, että ympäristökasvatuksen tavoitteisiin pääsemiseksi on tarpeen luoda ympäristökasvatuksen toimijoista yhteistyössä eri hallinnonalojen kanssa kehittämisverkosto. Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja EkoKymenlaakso-projekti saivat tehtäväkseen koordinoida strategiatyötä. Prosessi käynnistyi 25.5.2011 pidetyssä työpajassa, jossa ideoitiin ja tehtiin linjauksia. Kaiken kaikkiaan strategia laadittiin tiiviissä yhteistyössä oppilaitosten, luontokoulujen, järjestöjen ja yhteistyöryhmien sekä viranomaisten kanssa.

Ympäristökasvatus Kymenlaaksoissa

Kymenlaaksoissa on useita aktiivisia ympäristökasvatusta tekeviä tahoja, joiden toiminta on joko paikallista tai koko Kymenlaakson alueen kattavaa. Toimintaa järjestetään niin päiväkodeissa, kouluissa kuin oppilaitosten ulkopuolellakin. Yhteistä ympäristökasvatusstrategiaa, toimintasuunnitelmaa tai yhteistyöverkostoa ei ole kuitenkaan aiemmin luotu.

Strategian tavoitteet:

Ympäristökasvatuksen profiili ja arvostus nousee ja ympäristötietoisuus lisääntyy.

Ympäristökasvatus kohtaa jokaisen kymenlaaksoilaisen, pyrkien mahdollisimman käytännönläheiseen toimintaan.

Kymenlaaksoilaisilla on hyvä luontosuhde.

Kymenlaaksossa toimii ympäristötiedon hallinnan ja ympäristökasvatuksen osaajaorganisaatio.

Strategian tavoitteet ja toimenpiteet

Toiminnalliset linjaukset ja toimenpiteet

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho
<i>Ympäristökasvatuksen profiili ja arvostus nousee ja ympäristötietoisuus lisääntyy.</i>	1. Ideoidaan uusia keinoja ja tapoja hyödyntää innovatiivisesti eri toimintatapoja ja eri tahojen yhteistyötä ympäristökasvatuksen edistämiseksi (ympäristöviestintästrategia)	ELY-keskus Kunnat Järjestöt Yritykset Seurakunnat
	2. Kymenlaakson E-toimisto välittää hyviä käytäntöjä, järjestää tapahtumia ja koordinoi ja välittää tietoa	E-toimisto
	3. Järjestetään vuosittainen Kaakkois-Suomen ympäristökasvatuksen koulutus-päivä	ELY-keskus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho
<i>Ympäristökasvatus kohtaa jokaisen kymenlaaksolaisen, pyrkien mahdollisimman käytännönläheiseen kasvatukseen.</i> <i>Kymenlaaksolaisilla on hyvä luontosuhde.</i>	1. Kaikissa päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa on Kansallisen kestävä kehityksen kasvatuksen strategian mukainen kestävä kehityksen ohjelma, joita toteutetaan ja päivitetään järjestelmällisesti.	Kunnat
	2. Vihreä Lippu -koulujen ja päiväkotien määrä lisääntyy vuosittain Kymenlaakossa ainakin kahdella ja MetsäMörri-, Sipi Sammakon siivouskoulu ja muita ohjelmia hyödynnetään aktiivisesti.	Kunnat
	3. Kunnat varaavat resursseja siihen, että kaikilla päiväkodeilla ja kouluilla on mahdollista hyödyntää luonto- tai ympäristökoulun palveluja sekä toteuttaa luonto- ja ympäristökasvatusta opetuksessa ja kasvatuksessa.	Kunnat
	4. Työnantajat ja järjestöt näyttävät esimerkkiä ja ottavat aktiivisen roolin ympäristötietämyksen lisäämisessä kestävien elämäntapojen edistämässä.	Yritykset ELY-keskus
	5. Kymenlaakson kunnissa käynnistetään Ekotukitoiminta tai vastaava järjestelmällinen ympäristötoiminta.	Kunnat
	6. Pk-yritykset ottavat käyttöön Green Office-, Ecostart- ja muita em. organisaatioille soveltuvia järjestelmällisen ympäristötoiminnan.	Yritykset Seurakunnat
	7. Järjestöt huomioivat toiminnassaan ekologiset ja sosiaaliset näkökulmat (Keke mukaan kuvioihin -opas, 2010)	Järjestöt Seurakunnat
	8. Liikuntajärjestöistä ainakin 50 %:lla on käytössä SLU:n liikunnan Ekomerkki	Järjestöt
	9. Asukkaille järjestetään luontoretkeä, tapahtumia, ja tarjotaan esteettömät mahdollisuudet nauttia luonnosta	Järjestöt Kunnat
	10. Nuorisotyön leiritoiminnassa otetaan käyttöön valtakunnallinen laatukriteeristö	Kunnat

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho
Kymenlaak- sossa toimii ympäristötie- don hallinnan ja ympäristö- kasvatuksen osaajaorgani- saatio.	1. Perustetaan Kymenlaaksoon pysyvä, nimetty ympäristötiedon ja ympäristökasvatuksen osaajaorganisaatio tai ryhmä, joka koordinoi alueen ympäristökasvatustyön kehittämistä, seuraa ja tiedottaa asian kansallisesta kehityksestä, on aktiivisesti yhteydessä kansallisiin ympäristökasvatusorganisaatioihin, lisää ympäristökasvatuksen arvostusta alueella ja osallistuu tapahtumien järjestämiseen.	ELY-keskus
	2. Maakunnallisessa aluekehitys- ja suunnittelutyössä edistetään ympäristökasvatusstrategian tavoitteiden toteuttamista. Maakuntatason ympäristökasvatuksen kysymykset käsitellään tarpeen vaatiessaan Kymenlaakson ympäristöpoliittisessa neuvottelukunnassa.	Maakuntaliitto
	3. Kuntien sivistystoimiin nimitetään kestävän kehityksen yhteys- ja vastuuhenkilöt. Lisäksi sovitaan, miten muiden tahojen ympäristökasvatusasiat hoidetaan ja miten vastuut jaetaan.	Kunnat
	4. E-toimisto etsii aktiivisesti rahoituskanavia erilaisille ympäristökasvatuksen uusille toimintaideoille, tiedottaa rahoitusmahdollisuuksista ja antaa apua niiden hakemiseen.	E-toimisto
	5. Tuetaan ympäristökasvatusta toteuttavia järjestöjä.	Kunnat ELY-keskus Maakuntaliitto

Aikataulu, vastuut ja seuranta

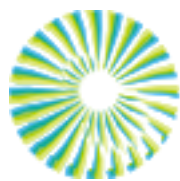
Kymenlaakson toimijat sisällyttävät strategian tavoitteet osaksi toimintaohjelmiaan. Toimenpideluettelossa mainitut vastuutahot sisällyttävät strategian osaksi toimintaansa sekä määrittelevät itse toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta kuvaavat mittarit.

Kymenlaakson ympäristökasvatusryhmä seuraa vuosittain strategian toteutumista ja raportoi siitä tarpeen vaatiessaan sidosryhmille. Tuloksista tiedotetaan aktiivisesti ja Kymenlaakson viestintästrategian mukaisesti.

Strategian päivitys- ja muutostarpeista neuvotellaan yhteistyössä ympäristökasvatusalan asiantuntijatahojen, Kaakkois-Suomen ELY -keskuksen, Kymenlaakson liiton ja Kymenlaakson muiden sidosryhmien kanssa.

Kymenlaakson liitto raportoi strategian toteutumisesta ja mahdollisista muutostarpeista maakuntahallitukselle vähintään valtuustokausittain.

ekoKymenlaakso

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus
Salpausselänkatu 22
PL 1041, 45101 KOUVOLA
puh. 0295 029 000
www.ely-keskus.fi/kaakkois-suomi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

www.ely-keskus.fi